

O strategiji energetskeg razvitka Hrvatske

Branimir Molak

Zagreb

Sažetak

U Hrvatskoj ne postoji strategija razvitka energetike. Nedavno objavljeni tekst tzv. »Strategija energetskeg razvitka« to također nije. U njemu su dane mnoge tvrdnje koje nemaju uporište u stvarnosti. Predviđanja potrošnje energenata i njihova zadovoljavanja u potpunosti su bez osnova. Nepostojanje strategije razvitka te gospodarske grane imalo je za posljedicu brojne promašaje što je rezultiralo previsokim cijenama energenata. Cijena električne energije za domaćinstva u odnosu na platežne mogućnosti stanovništva u Hrvatskoj u prosjeku je dva puta viša nego u razmatranim europskim zemljama, a cijena plina čak tri puta. S obzirom na »strategiju« može se očekivati još više cijene energenata.

Ključne riječi: *energenti, energetska strategija, standard domaćinstva, tranzicija*

1. ŠTO JE TO STRATEGIJA?

Već godinama u Hrvatskoj se objavljuju tekstovi kojima u naslovu piše da su strategije razvitka energetike (ili energetskeg razvitka?!), a u njima nema baš ništa što bi upućivalo na to da to i jesu. Ni posljednji nedavno objavljen članak (Strategija energetskeg razvitka...) ne pokazuje ništa novo što bi upućivalo na to da je to strategija razvitka energetike ili bilo čega drugoga. Teško je pisati primjedbe na taj tekst koje bi imale svrhu popravljati ga iz jednostavnog razloga što ga se ne može popraviti. U njemu nema ništa što bi upućivalo na to da će se stanje u energetici Hrvatske mijenjati, dakako, na bolje. Tekst vrvi beskorisnim općepoznatim frazama koje se godinama u nas ponavljaju i notornim tvrdnjama. Autori teksta nisu u stanju spoznati niti zbivanja u prošlosti niti sadašnje stanje (Molak, 1998a; 1998b) u energetici Hrvatske (i svijeta), što bi trebao biti prvi korak u provedbi ciljeva da nam svima bude bolje. Ti ljudi kao da žive izvan vremena i prostora, ne shvaćaju zbivanja oko sebe, ne vide ništa osim sebe i svojih interesa. Tvrde (Strategija energetskeg razvitka...) da su cijene energenata u Hrvatskoj socijalne, da su za kućanstva niže nego u Europi, a činjenice govore upravo suprotno. Zar su zbog niskih cijena električne energije i plina učestala isključivanja kućanstava u Hrvatskoj sa sustava opskrbe električnom energijom i plinom? Cijene električne energije u odnosu na platežne mogućnosti stanovništva (World Bank Atlas 1998) u Hrvatskoj jesu dva puta više od prosjeka za sve europske zemlje što su ih iskazali trgovci Hrvatske elektroprivrede (Hrvatska elektroprivreda...). Plin je još skuplji, čak tri puta u odnosu na prosjek za sve europske zemlje za koje su trgovci plinom iskazali cijene (Šunić, 1997; Bilten HSUP-a...). Zacijelo je to rezultat dosadašnjih »strategija«.

Osim proklamirane i općeprihvatljive težnje da nam svima bude bolje (ako je to zaista i cilj?), u hrvatskoj energetici već godinama nema nikakve strategija razvitka,

